

# 154. Torstaina 15 päivänä joulukuuta 1994

kello 19.40

## Päiväjärjestys

### Ilmoituksia

#### Toinen käsittely:

1) Ehdotukset laiksi tuloverolain muuttamisesta sekä laiksi tuloverolain 96 §:n muuttamisesta ..... 6014

Hallituksen esitys n:o 175  
Lakialoitteet n:ot 5, 9, 25 ja 42/1993 vp  
sekä 24, 46, 47, 54, 67, 71, 75 ja 88  
Toivomusaloitteet n:ot 24, 26, 27, 29—32,  
35 ja 39/1993 vp sekä 20, 26 ja 28  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 82  
Suuren valiokunnan mietintö n:o 5

2) Ehdotukset laiksi eräistä ajoneuvoista suoritettavasta ajoneuvoverosta annetun lain 5 ja 11 §:n muuttamisesta ja 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta ..... ”

Hallituksen esitys n:o 160  
Lakialoitteet n:ot 80, 81 ja 91  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 79  
Suuren valiokunnan mietintö n:o 6

3) Ehdotus laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta ..... 6016

Hallituksen esitys n:o 307  
Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 9

4) Ehdotus laiksi Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvistä oikeudenhoitoa koskevista säännöksistä ..... ”

Hallituksen esitys n:o 327  
Lakivaliokunnan mietintö n:o 19

5) Ehdotukset laeiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain sekä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta ..... 6017

Hallituksen esitys n:o 250  
Lakivaliokunnan mietintö n:o 20

6) Ehdotukset autoverolaiksi ..... ”  
Hallituksen esitys n:o 321  
Lakialoite n:o 64  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 88

7) Ehdotus laiksi arvonlisäverosta annetun lain muuttamisesta ..... 6020  
Hallituksen esitys n:o 322  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 89

8) Ehdotus laiksi Valtion hankintakeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi ..... ”  
Hallituksen esitys n:o 203  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 46

9) Ehdotus laiksi eräiden ulkomaankauppaan liittyvien lakien kumoamisesta 6021  
Hallituksen esitys n:o 309  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 47

10) Ehdotus laiksi eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta ..... ”  
Hallituksen esitys n:o 314  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 48

11) Ehdotus laiksi teknisten määräysten ilmoitusmenettelyä koskevien Euroopan yhteisön säännösten soveltamisesta ..... ”

Hallituksen esitys n:o 315  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 49

12) Ehdotus laiksi säätiölain muuttamisesta annetun lain 12 §:n 2 momentin kumoamisesta ..... 6021

Hallituksen esitys n:o 333  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 50

Esitellään:

13) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 97 laiksi sairausvakuutuslain 19 §:n muuttamisesta ..... „

Pöydällepanoa varten esitellään:

14) Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 10 hallituksen esityksestä Euroopan unionin jäsenyyden vuoksi tehtävistä muutoksista valtiopäiväjärjestykseen ja valtioneuvostosta annettuun lakiin (HE 318) ... 6023

Puhetta johtaa toinen varapuhemies Peltari.

Nimenuudon sijasta merkitään läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon, sekä edustajat Lehtinen ja Vistbacka.

Täysistunnon kuluessa ilmoittautuu ensimmäinen varapuhemies Paakkinen.

**Päiväjärjestyksessä olevat asiat:**

1) Ehdotukset laiksi tuloverolain muuttamisesta sekä laiksi tuloverolain 96 §:n muuttamisesta

Jatkettu toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 175  
Lakialoitteet n:ot 5, 9, 25 ja 42/1993 vp sekä 24, 46, 47, 54, 67, 71, 75 ja 88  
Toivomusaloitteet n:ot 24, 26, 27, 29—32, 35 ja 39/1993 vp sekä 20, 26 ja 28  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 82  
Suuren valiokunnan mietintö n:o 5

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 5, josta ilmenee, että suuri valiokunta on asian käsitellyään ehdottanut, että hallituksen esitykseen

sekä lakialoitteisiin n:ot 67 ja 75 pohjautuvan lakiehdotuksen 93 § hyväksyttäisiin valtiovarainvaliokunnan ehdotuksen mukaisena. Eduskunnan on nyt päätettävä, hyväksyykö se suuren valiokunnan ehdotuksen vai pysyykö se aikaisemmassa päätöksessään.

**Keskustelu:**

Ed. Backman: Herra puhemies! Ehdotan, että eduskunta pitäisi aiemmin tekemänsä päätöksen voimassa, mikä tarkoittaisi sitä, että tätä tuloverolain 93 §:ää ei poistettaisi, ja se taas tarkoittaa sitä, että nykyinen työmatkavähennys säilyisi entisellään.

Ed. Hämälinen: Arvoisa puhemies! Kannatan ed. Backmanin ehdotusta.

Totean, että tässä nimenomaan on työhön ja työssäkäyntiin kohdistuva vähennys, joka on niitä harvoja etuisuuksia, joita palkansaajilla yllä pitää vielä on. Samaan aikaan kuitenkin eduskunnan enemmistö on ollut valmis esimerkiksi varallisuusverohuojennuksiin niin että tämänkään vähennyksen poistamista tai tiukentamista ei voida perustella esimerkiksi valtion rahapulalla. Asia on, aivan kuten ed. Alaranta on useaan kertaan todennut, niin, että rahaa kyllä on, kysymys on vain siitä, mihin sitä käytetään.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

2) Ehdotukset laiksi eräistä ajoneuvoista suoritettavasta ajoneuvoverosta annetun lain 5 ja 11 §:n muuttamisesta ja 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Jatkettu toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 160  
Lakialoitteet n:ot 80, 81 ja 91  
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 79  
Suuren valiokunnan mietintö n:o 6

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on suuren valiokunnan mietintö n:o 6, josta ilmenee, että suuri valiokunta on asian käsitellyään ehdottanut, että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisena ja että lakialoitteeseen n:o 91 sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin. Eduskunnan on nyt päätettävä, hyväk-

syykö se suuren valiokunnan ehdotuksen vai pyyykö se aikaisemmassa päätöksessään.

### Keskustelu:

Ed. A p u k k a : Herra puhemies! Ehdotan, että eduskunta pysyisi aikaisemmassa päätöksessään eli hyväksyttäisiin uusi 11 a § lakialoitteen n:o 91 pohjalta, mikä tarkoittaa sitä, että ajoneuvoveroa ei peritä henkilöiltä, joille on myönnetty invaliditeetin perusteella autoveron palautus tai vammaisten pysäköintilupa.

Ed. B a c k m a n : Arvoisa puhemies! Kannatan tätä ed. Apukan ehdotusta, joka tarkoittaisi siis ed. Aulan nimellä kulkevan, yli sata allekirjoitusta sisältävän lakialoitteen hyväksymistä.

Ed. H ä m ä l ä i n e n : Arvoisa puhemies! Minä myös kannatan aloitteen hyväksymistä ja haluan todeta myös sen, että tänään suuressa valiokunnassa asiaa käsiteltäessä valtiovarainministeriön edustaja torjui tämän aloitteen hyväksymistä hyvin monilla teknisluontoisilla argumenteilla. Mikään niistä itse asiassa ei pidä paikkaansa. Asia on hyvin helposti hoidettavissa, ja kysymys on ennen kaikkea halusta. Olen todennut, että jos sillä vaivalla, jonka valtiovarainministeriö on eri vuosina käyttänyt tämän huojennuksen torjumiseen, olisi muotoiltu pykälä, se olisi ollut nopeammin tehty kuin se torjunta, joka monisivuisena ja monisanaisena on meillä aina toimitettu.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Minä olen äänestänyt tämän ed. Aulan nimellä olevan lakialoitteen puolesta, koska olen sen allekirjoittanut ja lähtenyt siitä, että jos allekirjoittaa lakiesityksen, sitä pitää myös silloin loppuun saakka kannattaa. Parempi on muuten kyllä pysyä pois lakialoitteista ja kannattaisi niitten tekemistä vähän harkita taikka ainakin harkita, missä tarkoituksessa ne tehdään. (Ed. Hämäläinen: Aivan!) — En nyt puhu itselleni, ed. Hämäläinen. Puhun muille.

Mutta sen verran totean tästä asiasta vielä, että tähän ei ole tavallaan oikeudenmukaista. Tämä koskee vain vammaisia ja invalideja. Yhteiskunnassa on paljon erittäin vähävaraisia, pelkällä kansaneläkkeellä toimeentulevia ihmisiä, jotka Ladaansa tarvitsevat välttämättä jokapäiväiseen asiointiinsa, ja näitä huojennus ei koske ollenkaan. Sen sijaan invalidi tai vammaisen saattaa olla parempituloinen. En kadehdi invali-

dia enkä vammaista, mutta esitän vain tämän vastakkaisuuden. Sen sijaan kansaneläkkeellä elävä ihminen tarvitsisi välttämättä tällaisen alennuksen. Eli ei tämä esitys nyt ole kohdallaan sellaisenaan, mutta on mikä on. Näin on, näin on allekirjoitettu, ja kai sitä täytyy sitten tukea ja äänestää.

Ed. V e h k a o j a : Arvoisa puhemies! Ed. Aittoniemelle haluan kyllä vähän ääneen ihmetellä tuota rinnastusta siinä mielessä, että kyllähän jos julkista liikennettä ja sen sujumista laisinkaan ajatellaan, täytyisi kyllä huolehtia siitä, että olisi käyttäjiäkin. Julkisella liikenteellä ei ole valitettavasti ollut tarjota vammaisille ja monivammaisille invalideille palvelujaan. Sen sijaan se ehkä pystyy tarjoamaan niitä ja niitä on mahdollisuus vanhusten, joilla ei vastaavanlaisia liikkumisongelmia ole kuin näillä monivammaisilla invalideilla, kyllä käyttäjä, joten samaa estettä ei heillä suinkaan ole.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Varmaan minunkaan ei kannattaisi näitä parranpärinöitä jatkaa, mutta totean, että kyllä korpikylistä alkavat julkiset liikenneyhteydet olla tänä päivänä olemattomia. Yksi auto saattaa mennä sopimattomaan aikaan päivästä ja tulla takaisin tai ei nykyisin mene enää ollenkaan. Kyllä on lukematon määrä tapauksia, joissa vähävarainen ihminen tarvitsee sitä vanhaa Ladaansa välttämättömään kulkemiseen. Näille olisi yhtä tärkeätä ja oikeudenmukaista saada tämä alennus kuin vammaisille ja invalideille tällä tavalla ajateltuna. En kadehdi vammaisia enkä invalideja. Yleensä he toki ovat vähävaraisia. Sitä en halua sanoa. Mutta en, ed. Vehkaoja, näillä perusteilla peru tätä ajatustani lainkaan, minkä olen esittänyt.

Ed. L a i n e : Herra puhemies! Kyllä ed. Aittoniemi on oikeassa puhuessaan näistä muista väestöryhmistä. Mutta tähän lopputulokseen päästään asian kolmannen käsittelyn yhteydessä, jos ed. Aittoniemikin on hallituksen esityksen hylkäämisen kannalla. Silloin ei tule kenellekään korotettuja maksuja.

Ed. H ä m ä l ä i n e n : Arvoisa puhemies! Eihän tämä autotarra-asia sinänsä kovin järjellinen ole eikä kohdistu auton käyttöön vaan omistamiseen sillä tavoin, kuin se peritään. Tarraveron kohtalo ratkeaa tietysti kolmannessa käsittelyssä, mutta kaikista autoa tarvitsevista ihmisistä

vammaiset ovat vammansa takia kaikkein vaikeimmassa asemassa, koska heillä ei todellisuudessa muita vaihtoehtoja ole ja nykyään invalidiveronpalautuksen tai invalidipysäköinnin saa todella vain sellainen, joka sen vammansa vuoksi ehdottomasti tarvitsee. Sen vuoksi tämän huojennuksen kohdentaminen myöskin on äärettömän yksinkertaista.

Ed. Väistö: Arvoisa puhemies! Yleisesti totean ed. Hämmäläiselle, että ei kai valtion menojen katteeksi tuloja ihan tarpeettomasti koota. Kyse on siitä, että jollakin tapaa tulot on koottava. Jos tällä autotarralla koottava raha, oliko se 860 miljoonaa vuositasolla, kumoutuu, tässä käy niin, että se peritään jollakin muulla tavalla. Minä kannan huolta enemmän auton käytön kustannusten noususta viitaten ed. Aittoniemen toteamaan: Tämä maa on laaja ja harvaanasuttu. Julkinen liikenne ei pysty palvelemaan siinä määrin maakuntia ja maaseudun ihmisiä, ei myöskään hyvin lukuisaa joukkoa esimerkiksi kunnista maakuntakeskuksessa työssä käyviä, joten me tarvitsemme välttämättä myös omaa autoa. Sen varaanhan Suomen liikennejärjestelmä pitkälti on rakentunut. Tässä mielessä pitäisi, jos ja kun auton käyttöä jollain tapaa tai myös auton omistamista verotetaan, miettiä, millä tavoin tämä kohdentuu. Minusta tämä autotarra-asia on kuitenkin oikeudenmukaisempi järjestelmä kuin se, että kulutusta ja käyttöä hyvin paljon enemmän rasiitettaisiin. Tässä on mietittävä näitä tasapainasioita myös.

Ed. Hämmäläinen: Arvoisa puhemies! Vielä kerran: tasapainoasiaa mietitään nimenomaan siinä, jos me pyrimme tästä tarraverosta vapauttamaan ne invalidit, joille auto on välttämätön kulkuneuvo ja joilla muita vaihtoehtoja ei ole. Heitä on 10 000—20 000, ja fiskaalista merkitystä tämän ryhmän vapauttamisella ei todellakaan ole, ellei ajatella niin kuin suuressa valiokunnassa, kun nimenomaan puolustelin näiden invalidien asemaa todeten, että hyvin monet heistä ovat varsin pienituloisia. Porvaripuolelta kerrottiin vasta-argumenttina, ettei pienituloisella ole varaa autoa ostaakaan. Jos ajattelu kulkee tällä tavoin, sen ymmärrän. Samaa aikaan autoveron yhteydessä ollaan lisäämässä huojennuksia mm. edustustojen käytettyjen autojen maahantuontiin, niin että valinta se on tämäkin eduskunnan enemmistöltä. Mietitään nyt sitten, kenen puolelle tässäkin valinnassa on asetettu. Invalideille ei tätä etua ole

voitu suoda, joka tässä lakiesityksessä olisi ollut mahdollista, mutta heti kohta kun tuli hyväosaisemman edustustojen henkilökunnan etuisuuksista kysymys, johan löytyi eduskunnasta sellainen enemmistö.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

### 3) Ehdotus laiksi Ahvenanmaan itsehallintolain muuttamisesta

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 307  
Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 9

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 9. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 19, 32 ja 38 §, 59 a — 59 c § ja 9 a luvun otsikko sekä 60 a ja 67 §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

### 4) Ehdotus laiksi Euroopan unionin jäsenyyteen liittyvistä oikeudenhoitoa koskevista säännöksistä

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 327  
Lakivaliokunnan mietintö n:o 19

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 19. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—6 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

### 5) Ehdotukset laeiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain sekä yrityksen saneerauksesta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 250

Lakivaliokunnan mietintö n:o 20

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on lakivaliokunnan mietintö n:o 20. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

#### Yleiskeskustelu:

**Ed. Aittoniemi:** Herra puhemies! Tästä aiheesta harvoin tulee mietintöjä saliin, ja täytyy sen verran kunnioittaa sitä, että muutaman sanan puhuu. Kysymys on yksityishenkilön velkaneerausjärjestelyjen kehittämisestä. Kun näitä kehitellään pikkuhiljaa, on todennäköistä, että samanaikaisesti kun velkaiset Suomesta loppuvat, myöskin tämä järjestely on lopullisesti kunnossa. Tämä ei ole kuitenkaan mikään leikin asia. Muutaman sanan tässä totean.

Ensinnäkin on tällainen selvittäjä, joka toimii tuomioistuimen ulkopuolella järjestellen näitä asioita. Tällä lailla halutaan painopistettä tässä toiminnassa siirtää tähän suuntaan, annetaan lisää valtuuksia ja tehtäviä, ja tämä on mielestäni aivan oikein.

Pari asiaa kuitenkin toteaisin tästä mietinnöstä vielä. Valiokunta ei ole tehnyt mitään näiden asioiden hyväksi pykälissä, mutta toteaa pontena, että pitäisi ryhtyä pohtimaan velallisen suojaosuuden sitomista elinkustannusindeksiin ja takaaajien aseman parantamista. Erityisesti hänen mahdollisuuksiaan saada tietoja velkajärjestelyn eri vaiheissa etujensa valvontaa varten parannettaisiin. Tämä on varmasti aivan oikea asia. Samalla on kiinnitetty huomiota siihen, että velkaneuvojen koulutusta ja vaatimuksia pitäisi korostaa ja lisätä. Nykyisinhän velkaneuvojat kovin epätasaisella koulutus pohjalla tätä työtään tekevät, tosin kylläkin hyvin ansioituneesti ja yritteliäästi. Siinä mielessä ei ole mitään. Mutta koulutus pohja on varsin epävaka. Tällaisia asioita valiokunnan mietinnössä on todettu.

Tässä on yksi vastalausekin, edustajien Hassi, Polvi ja Halonen tekemänä. Eivät he täällä nyt ole paikalla selvittämässä asiaa, mutta ilmeisesti myöhemmissä käsittelyissä.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen 4, 12, 21, 31, 35, 38, 44, 49, 54, 58, 62 a, 64, 66 ja 79 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 99 a §, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

### 6) Ehdotukset autoverolaiksi

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 321

Lakialoite n:o 64

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 88

**Toinen varapuhemies:** Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 88. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

#### Yleiskeskustelu:

**Ed. Louekoski:** Herra puhemies! Olin uskonut, että autoverotus kiinnostaa kansanedustajia enemmän kuin tästä yleisöstä voisi päätellä. Mutta ehkä asia ei kovin tärkeä sitten olekaan.

Minun huomiotani kiinnitti hallituksen esityksessä perusteluiden ja lakitekstin ilmiselvä ristiriita. En osaa oikein päätellä, onko tämä tarkoituksellista vai onko ristiriita syntynyt vahingossa. Kiinnitän tässä puheenvuorossa huomiota kahteen seikkaan, joista aion lain yksityiskohtaisessa käsittelyssä tehdä myös pykäläkohtaisia muutosehdotuksia.

Lakiehdotuksen perusteluissa kerrotaan, kuinka Euroopan unionin tuomioistuin on Tanskan käytettyjen ajoneuvojen verotuksesta antamassaan ratkaisussa katsonut, että ”veron kantaminen käytetystä autosta korkeamman arvon kuin ajoneuvon todellisen arvon mukaan siten, että maahan tuotu ajoneuvo tulee verotettavaksi ankarammin kuin kotimaan markkinoilla myytävä ajoneuvo, on Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen - - vastaista”.

Meillä Suomessa on ollut ja on edelleen voimassa sellainen sääntö, että ajoneuvo katsotaan käytetyksi, kun sillä on ajettu luotettavan selvityksen mukaan yli 10 000 kilometriä ja kun se on ollut käytössä ja rekisterissä ulkomailla yli vuo-

den. Jos tällainen auto tuodaan Suomessa maahan liikkeen tai yksityisen henkilön toimesta, autoa pidetään käytettynä. Nykyisin voimassa olevien sääntöjen mukaan tällaisesta autosta maksetaan veroa 90 prosenttia verrattuna vastaavan uuden auton verotukseen. Näin sanoo laki, autoverolaki.

Käytäntö on aivan toinen. En ryhdy historiaa sen enempää kertaamaan enkä asian yksityiskohtia. Käytännössä käytetyn auton maahantuoja joutuu maksamaan noin 120 prosenttia siitä verosta, jonka vastaavan uuden auton maahantuoja maksaa. Toisin sanoen käytäntö on aivan toista kuin laki.

Kun Suomi nyt liittyy Euroopan unionin jäseneksi ja sen tulee noudattaa Euroopan unionissa voimassa olevaa säännöstä, äsken lainaamani tuomioistuimen hyväksymä ja vahvistama periaate tulee myös Suomessa noudatettavaksi.

Jos katsoo, mitä hallitus ehdottaa lakitekstissä, niin käytetyksi autoksi katsotaan uuden ehdotuksen mukaan sellainen maahan tuotu auto, joka on ollut rekisterissä yli kuusi kuukautta ja jolla on luotettavan selvityksen mukaan ajettu yli 10 000 kilometriä. Kun tällainen auto on ollut puoli vuotta maassa, siitä maksetaan hallituksen esityksen mukaan autoveroa 3 prosenttia vähemmän verrattuna vastaavaan uuteen autoon. Kahden vuoden kuluttua auton käyttöön otosta siitä vielä maksetaan 9 prosentilla vähennetty määrä. Kun käytetystä autosta ei saa samanlaisia vähennyksiä, mm. katalysaattorivähennystä, kuin saa uudesta autosta, käytännössä käytetyn auton maahantuoja on uuden auton maahantuojaan rinnastettavassa asemassa vasta noin kolmen vuoden kuluttua siitä, kun auto on otettu käyttöön. Tämä on ilmiselvässä ristiriidassa äsken lainaamani EU:n tuomioistuimen päätöksen kanssa.

Voi tietysti ajatella, että asia ei ole poliittisesti kovin tärkeä eikä paljon yleisöä kiinnostakaan, ehkä vain joitakin asioihin jollakin tavalla vihiä kyttyneitä. Minun mielestäni kuitenkin tämä on niin ilmiselvä vääryys, että sellaista ei voi vaieten sivuuttaa. Tämän vuoksi tulen ehdottamaan, että lakiehdotuksen 7 ja 10 §:ää niin muutettaisiin, että lain perusteluissa ilmoitettu tarkoitus toteutuu myös lakia sovellettaessa. Näinhän asian pitäisi olla, jos ei missään muussa mielessä, niin ainakin ns. rehdin pelin hengessä.

Tiedän, että valtiovarainministeriön ja osittain tullilaitoksenkin piirissä on vallalla sellainen käsitys, että käytetyn auton markkinahinta on vaikeasti määriteltävissä. Kauppalaskuihin ei

aina voi luottaa. Tämä epäluulo on vississä määrin perusteltu. Tällä hetkellä jo tullilaitos autojen maahantuonnin yhteydessä tutkii jokaisen ajoneuvon ja arvioi sen erittäin tarkasti. Apunaan tulliviranomaiset käyttävät yleiseurooppalaisia markkinahinnastoja, jotka ovat äärimmäisen tarkkoja. Esimerkiksi saksalainen hinnasto, joka minulla on tässä mukana, uusitaan kerran kuu-kaudessa. Tämä hinnasto määrittelee joka ainoan automallin, joka Euroopassa on markkinoilla, senhetkisen markkinahinnan 50 D-markan tarkkuudella. (Ed. Aittoniemi: Paljonko maksaa 63 vuoden Trabant?) — Vuoden 63 mallinen Trabant ei yllä tämän hinnaston piiriin, ed. Aittoniemi. Minulla sattuu sellainen Trabant olemaan, ja sen arvo lienee Suomen rahassa pari kolmetuhatta markkaa. Se ei kuulu tämän keskustelun piiriin. Siitä autosta autotalli vuokra vuodessa on huomattavasti korkeampi kuin auton kaupallinen arvo.

Palaan siis siihen asiaan, että lakitekstin täytyy olla sopusoinnussa lain tarkoituksen kanssa.

Toinen asia, joka minua tässä yhteydessä kiinnostaa, on se arvo, joka yleensä määrätään verotuksen pohjaksi. Tällä hetkellä verotuksen pohjaksi määrätään käytettyjen autojen tuonnissa arvion mukainen auton vähittäismyyntihinta siinä tapauksessa, että ostajana on yksityinen kansalainen. Kun vähittäismyyntihinta on vertailukohtana, vero määräytyy sen hinnan mukaan, josta on jo verot ja tullit maksettu, ja sen lisäksi hinnassa on mukana tukkualennus, joka tietenkin alentaa tätä lähtöhintaa, mutta myös liikevoitto. Se ei myöskään voi olla oikea peruste, kun ajatellaan auton verotusta.

Siitä syystä mielestäni lakiehdotuksen 11 §:ää on niin korjattava, että hankinta-arvon, joka on verotuslaskelman perusta, on oltava luotettavan selvityksen mukainen kauppahinta. Jos tällaista luotettavaa kauppahintaa ei saada selville, voidaan käyttää apuna tämän mukana olevan hinnaston kaltaisia ns. eurohinnastoja, jotka antavat oikean kuvan maahan tuodusta käytetystä autosta.

Hyvin mielenkiintoinen yksityiskohta lakiehdotuksessa on sitten ns. muuttoautot. Totean heti, että en aio näihin pykäliin muutoksia esittää. Mutta jonkin asteisella huvittuneisuudella olen seurannut sitä tapaa, millä asia on eduskunnalle esitelty. On väitetty, että 50 000 markan verohel-lytyksen piiriin mahtuisi yksityisen henkilön kysymyksessä ollen keskiluokkainen perheauto.

Ilmoitus ei pidä paikkaansa. Suomen tullilaitoksen tämänhetkinen autoverokäytäntö on sel-

lainen, että 50 000 markan autoveron piiriin mahtuvat kaikkein pienimmät eurooppalaiset autot, sellaiset kuin Opel Corsa, Ford Escort jnp., siis kaikkein pienimmät, ns. kakkosautoiksi perheisiin tarkoitettut autot.

Minä en tosiaankaan tee tämän pykälän kohdalta muutosehdotusta vaan jään yhtä jännittyneenä kuin muutkin alan kehitystä seuraavat katsomaan, mitä tapahtuu, kun esimerkiksi ulkoasiainhallinnon herrasväki huomaa, että heidän autoverovapautensa ulottuukin Opel Corsan tasolle. Mitenkähän sen kiiltävän mersukanan käy? No, se tullaan näkemään myöhemmin. Ehkä se viesti, joka puolustusministeriön ja ulkoasiainhallinnon edustajien kautta menee verottajalle, tehoaa paremmin kuin meidän kansanedustajain puheet täällä salissa.

Ihan yksittäisenä esimerkkinä voin mainita, että valtiovarainvaliokunnalle on kerrottu 50 000 markan verovapausrajaan mahtuvan yksityisen maahantuojan tai muuttajan kohdalla mm. sellaisen auton kuin Mazda 626. Tullilaitoksessa tästä peritään tällä hetkellä muuttoautona maahan tuotaessa veroa 74 000 markkaa, mikä lienee ihan uutta tietoa verojaoston herra puheenjohtajalle, joka saapui äsken paikalle. Näyttää siltä, että näitä oikeita tietoja ei ole haluttu käyttää; niitä olisi ollut riittävästi saatavissa. Jääköön muuttoautoasia myöhemmän kehityksen varaan.

Toistan vielä, herra puhemies, että tulen esittämään pykäläkohtaisia muutoksia asian yksityiskohtaisessa käsittelyssä.

Ed. S a s i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Louekoskelle on syytä todeta, mitä autoverolakiin tulee, että se on valitettavasti jossain määrin huonosti valmisteltu. Se annettiin eduskunnalle vasta 30 päivänä marraskuuta ja verojaostossa siinä havaittiin varsin nopeasti melkoisen suuri määrä ongelmia. Mutta kun oli hyvin paljon ristiriitaisia tietoja siitä, mikä on totta ja mikä ei ja käytettävissä olevan ajan puitteissa ei ollut mahdollisuutta kovin kattavia selvityksiä tehdä, niin valitettavasti tulemme säättämään suhteellisen huonon autoverolain. Kuitenkin kaikki asiantuntijat olivat sitä mieltä, että uuden autoverolain tulee olla voimassa vuoden alussa ja on tärkeätä, että laki säädetään niin nopeasti kuin suinkin mahdollista, jotta tiedetään, millä tavalla käytännössä voidaan toimia.

Tästä syystä ja viitaten mainitsemini ongelmiin valiokunta esittääkin mietinnössään, että hallituksen tulisi valmistella uusi autoverolaki-

esitys jo ensi talven aikana, jotta ne puutteet ja virheet, joita hallituksen esityksessä nyt mahdollisesti on, kyetään ajan kanssa ja huolellisesti siinä yhteydessä käymään lävitse ja korjaamaan.

Mitä tulee ed. Louekosken esityksiin, varsinkin käytettyjen autojen osalta täytyy sanoa, että ne ovat varsin generöösejä käytetyille autoille ja niiden maahantuonnille, mutta kuten sanottu, voin sanoa, että niillä pohjatiedoilla, joiden pohjalta asioita on käsitelty, riittäviä selvityksiä ei kyetty näin lyhyen ajan puitteissa hankkimaan.

Ed. L o u e k o s k i (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Minun on valitettavasti vaikea uskoa ed. Sasin ilmoitusta, että näitä tietoja ei saa. Kyllä ne saa, jos on halua hankkia. Ne saa yhdessä päivässä, ja asia on täysin selvä. Kysymys on vain siitä, halutaanko niitä tietoja uskoa, jotka ovat saatavissa.

Mikä on tämän koko systeemin tarkoitus? Minä ilmoitan, herra puhemies, että jos hallitus esittäisi, että tarkoitus onkin nostaa käytettyjen autojen verotusta, minä en tekisi täällä tällaisia muutosehdotuksia. Mutta kun hallitus sanoo, että tarkoituksena on Euroopan unionin tuomioistuimen päätöksessä hyväksytyin periaatteen mukaisesti alentaa verotusta, ja kun sitten sitä nostetaan, niin sitä minä en hyväksy.

Ed. S a s i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee nykyiseen lainsäädäntöön, kun pohjana käytetään käytettyjen autojen osalta uusien autojen hintoja ja 90:tä prosenttia, niin täytyy sanoa, että käytettyjen autojen verotus on äärimmäisen ankaraa tänä päivänä autoverolais-  
sa.

Mitä tulee ed. Louekosken ehdotuksiin ja kommentteihin, ne olivat verojaoston käytettävissä, ja niistä pyydettiin valtiovarainministeriön lausunto. Valtiovarainministeriö oli jyrkästi eri mieltä niistä tiedoista ja luvuista, mitä ed. Louekoski esitti. Täytyy sanoa, että kun oli sana sanaan vastaan, on aika vaikea päätellä, mikä on totta. Täytyy sanoa, että olisi jouduttu käyttämään huomattava määrä muita asiantuntijoita, ennen kuin olisi saatu selvyys siitä, kuka tässä asiassa on oikein oikeassa. Kysymys ei ollut pelkästään ed. Louekosken esille tuomista näkökohdista, vaan monista muistakin.

Ed. H ä m ä l ä i n e n : Arvoisa puhemies! Sananvaihto, joka äsken käytiin edustajien Louekoski ja Sasi välillä, on hyvä osoitus nimenomaan siitä, minkälaisessa tilanteessa verojaosto



oli asiaa käsitellessään. Verojaostolla ei ollut minkäänlaista mahdollisuutta selvittää asiaa, ei paneutua siihen sillä huolellisuudella, joten lain käsittely yleensä vaatisi ja erityisesti suuren lakikokonaisuuden uudistaminen, mistä autoverolaissa on kysymys. Viitataan siihen, mitä jaoston puheenjohtaja ed. Sasi on todennut jo silloin, kun valtiovarainvaliokunta esitystä käsittelee. Hän nimenomaan totesi, että jaosto ei ole voinut valmistella asiaa huolellisesti eikä perusteellisesti.

On mielenkiintoista nähdä, minkälainen lopputulos tulee, minkälaista palautetta tästä tullaan saamaan. Itse ainakin joudun toteamaan, että en pysty todentamaan, mikä tieto on ollut oikeata, sellaista mahdollisuutta meillä ei ole. Tietysti aina voidaan viitata jaoston työruuhkaan ja aikapulaan, mutta aina voi ihmetellä myös sitä, minkä ihmeen takia hallitus, jonka on täytynyt kesästä saakka tietää lainmuutoksen tarve ja joka ymmärtääkseni kesästä saakka on lakiesitystä valmistellut, ei kyennyt tuomaan sitä ennen kuukauden vaihdetta eduskuntaan. Minusta on aivan kohtuutonta, että eduskunta asetetaan aina niiden tosiasioiden eteen, että kun esitys saapuu eduskuntaan, sen itse asiassa pitäisi olla jo käsiteltyinä. Jo lähtökohtaisesti ollaan myöhässä ja joudutaan tavattoman ohueen käsittelyyn tyytymään.

Ensimmäinen varapuhemies Paakkinen merkitään läsnä olevaksi.

Ed. Louekoski: Herra puhemies! Minä vielä palaan siihen, kuinka vaikeaa tästä on saada selvää. Ed. Sasi saa huomenaamalla varttitunnissa selville, mitä joutuu maksamaan autosta tuodessaan sen uutena tai käytettynä Suomeen, kun soittaa johonkin piiritullikamariin. Jos Turun Piiritullikamariin, ed. Sasi, soitatte, 15 minuutissa teillä on puolestakymmenestä suositusta perheautosta tiedossa, paljonko siitä menee autoveroa, josse on uusi, ja mitä se maksaa, kun se on käytetty auto. Ei se sen kummempi asia ole. Nämä virkamiehet tekevät niitä ilmoituksia virkavastuulla.

Minä tiedän, että asian esittelijä on kuljeskellut viime keväästä saakka autoverolakiesitys josakin muodossa mukanaan ja hankkinut siitä erilaisia kommentteja. Kyllä tässä on ollut aikaa valmistella, ei tosin jaostolla, mutta ministeriössä virkamiehillä, jotka ovat tienneet, että lakia on muutettava, jos Suomesta tulee EU:n jäsen vuodenvaihteessa.

Ed. Hämälinen: Arvoisa puhemies! Kyllä monesti ennenkin on tullut mieleen sellainen ajatus, että hallituksen esitykset menevät eduskunnassa kaikkein helpoimmin läpi silloin, kun niistä mahdollisimman niukka asiantuntijakuuleminen suoritetaan. Mitä enemmän asiantuntijakuulemista suoritetaan, sen vinommiksi tai epäoikeudenmukaisemmiksi tai huonommin valmistelluiksi monet esityksistä ovat osoittautuneet. Pelkään pahoin, että tässä olisi voinut käydä samoin.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

### 7) Ehdotus laiksi arvonlisäverosta annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 322

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 89

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 89. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Toinen varapuhemies: Asian käsittely keskeytetään.

### 8) Ehdotus laiksi Valtion hankintakeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi

Toinen käsittely

Hallituksen esitys n:o 203

Talousvaliokunnan mietintö n:o 46

Toinen varapuhemies: Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 46. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—5 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.



**9) Ehdotus laiksi eräiden ulkomaankauppaan liittyvien lakien kumoamisesta**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 309  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 47

*Toinen varapuhemies:* Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 47. Ensinnä sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**10) Ehdotus laiksi eräiden valtion tukea koskevien Euroopan yhteisöjen säännösten soveltamisesta**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 314  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 48

*Toinen varapuhemies:* Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 48. Ensinnä sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**11) Ehdotus laiksi teknisten määräysten ilmoitusmenettelyä koskevien Euroopan yhteisön säännösten soveltamisesta**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 315  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 49

*Toinen varapuhemies:* Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 49. Ensinnä sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jäl-

keen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—3 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**12) Ehdotus laiksi säätiölain muuttamisesta annetun lain 12 §:n 2 momentin kumoamisesta**

Toinen käsittely  
Hallituksen esitys n:o 333  
Talousvaliokunnan mietintö n:o 50

*Toinen varapuhemies:* Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 50. Ensinnä sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1 ja 2 §, johtolause ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

**13) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 97 laiksi sairausvakuutuslain 19 §:n muuttamisesta**

Valiokuntaan lähettäminen

*Toinen varapuhemies:* Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

**Keskustelu:**

*Ed. Vehkaja:* Arvoisa puhemies! Ed. Aittoniemi vähän varoitteli lakialoitteiden tekemisestä, mutta olen hänen senioriohjeistaan huolimatta tehnyt lakialoitteen. Pyysin häneltä siihen nimeä ja sain häneltä saman vastauksen silloin, minkä hän täällä tänäänkin kertoi, että hänellä on tällainen periaatteellinen linja ja on kovin hankala uskoa, että lakialoitteet olisi tehty huolella.

Arvoisa puhemies! Aloitteessa ehdotetaan, että sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa

voitaisiin harkinnan mukaan maksaa myös yli 300 päivää esimerkiksi sellaisissa tapauksissa, joissa työeläkepäätös on tekeillä mutta sitä ei ole vielä saatu. Nykyisen lain mukaan sairauspäivärahaa, niin kuin tiedetään, voidaan enintään maksaa sen kuun loppuun, jonka aikana 300 päivän raja tulee täyteen, ja tämä säännös on ehdoton.

Me tiedämme, että laman aikana on tullut myös lamatulkintoja eläkepäätöksiin. Ainakin on hyvin hankala osoittaa, että niin ei olisi. Jos tilastokurveista jotakin haluaa päätellä, niin voidaan sanoa, että viimeisten vuosien aikana varsinaisten työkyvyttömyyseläkkeiden määrä on vähentynyt. Samoin on käynyt yksilöllisille varhaiseläkkeille, joiden oli aikanaan tarkoitus kompensoida jossakin määrin varsinaisia työkyvyttömyyseläkkeitä. Ennen kaikkea uskon, että jokainen meistä kansanedustajista tietää omasta kokemuksestaan, että ihmisiä jää paljon erilaisen etuuskien väliin ja loukkuihin. Joskus tulee eteen todella kohtuuttomia tilanteita.

Tässä on kysymyksessä esitys, joka tulisi maksamaan jonkin verran lisää, mutta minusta se on tavallaan sen linjan mukainen, että meidän täytyy pyrkiä kehittäessämme sosiaaliturvaa edelleen paikkaamaan niitä aukkoja, jotka me olemme havainneet. Tämän laskettu kustannusvaikutus olisi noin 40 miljoonaa markkaa sellaisella ajatuksella, että maksettaisiin harkinnanvaraisesti sairauspäivärahaa myös 300 päivän jälkeen ja ehkä maksettaisiin, niin olen tässä ajatellut, kansaneläkkeen pohja- ja lisäosan suuruinen määrä ikään kuin ennakkona, jolloin riski, että olisi maksettu liikaa, kokonaan häipyypöis.

Mitä tulee siihen, tulisiko tässä keinottelua tai keplottelua, niin se on hyvin epätodennäköistä. Vaikka hakijat eivät saisikaan eläkepäätöstä työkyvyttömyyden perusteella, heidät on tutkittu varsin huolellisesti, ja usein on niinkin, että heidät on osoitettu lisätutkimuksiin. Tämä on Kansaneläkelaitoksen puolelta jo sinällään kannanotto siihen, että hakemukselle voi olla varsin asiallisia perusteita. Itse asiassa tässähan onkin kysymys Kansaneläkelaitoksen sisällä eri toimintayksiköiden yhteistyöstä. Jollakin tavalla tuntuu uskomattomalta tietysti sekin, että kun Kansaneläkelaitoksessa on jopa pitkiä sairauspäivärahaan oikeuttavia lääkärintodistuksia voitu hyväksyä, niin sama Kansaneläkelaitos taas, kun puhutaan työkyvyttömyyden jatkumisesta ja eläkkeistä, voi olla siinä suhteessa varsin niuho.

Ihmiskohtalot, jotka jäävät tässä väliin, voivat olla todella karkeit. Monilla, jotka ovat sairastaneet 300 päivää sairauspäivärahalla, saattaa olla vielä jopa työpaikka tallella, mutta he eivät kerta kaikkiaan pysty työhön. Jos he menevät käymään työpaikallaan, työkaverit eivät siedä tällaista sairasta ihmistä eikä työnantajalla ole aina mahdollisuuttakaan osoittaa esimerkiksi lääkärin määräyksestä kevyempiä tai toisenlaisia töitä. Eivät kaikki työpaikat ole niin monipuolisia työtä tarjoavia. Niinpä tällainen väliin pudonnut ihminen tulee myös henkisesti savustetuksi työpaikaltaan pois. Hänellä siis on lääkärintodistus sairaudestaan, mutta hänellä ei ole sillä käyttöä sen kummemmin, koska hän ei saa sairauspäivärahaa. Näin hän voi olla täysin tuloton 300 päivän jälkeen ja joutua siis toimeentulotukiluukulle tai pelkästään puolisonsa elättäväksi. Eli esityksen kokonaistaloudellinen vaikutus ei ole 40:tä miljoonaa, vaan suuri osa siitä summasta voitaisiin voittaa takaisin, kun voitaisiin saavuttaa säästöjä esimerkiksi toimeentulotuen puolella. Toivon menestystä tällekin asialle.

Ed. A i t t o n i e m i : Herra puhemies! Sen verran täytyy ed. Vehkaojaa oikaista, että minulla ei ole mitään sitä vastaan, että jotkut tekevät lakialoitteita. Se on ihan hyvä ahkeruuden osoitus ja sekin, että niihin pistetään nimiä, mutta minua on alkanut ärsyttää vain se, että aloitteeseen pistetään hetken huumassa nimiä, myös hallitusryhmistä, ja sitten kieriskellään kuin kissa pistoksissa siinä vaiheessa, kun pitäisi äänestää asian puolesta. Minä lähden siitä, että jos joku allekirjoittaa lakialoitteen, hän on velvollinen myös kannattamaan sitä. En minä muuten tätä asiaa näe. Sen vuoksi minä aina äänestän lakiehdotuksen puolesta ja sillä siisti, jos minä olen kerran nimeni siihen pistänyt. Lähden siitä omalta osaltani, ed. Vehkaojankin kanssa, kun hän tähän ihan asialliseen aloitteeseen pyysi nimeä, että minä hyvin tarkkaan harkitsen. Toisinaan en laita niihin nimeä enää lainkaan. Siinä mielessä katson, että kun pistää lakialoitteeseen nimensä, mikä on tietysti jokaisen oma asia, en minä sitä pysty arvostelemaan, niin harkitsee myös sen, pystyykö sitä kannattamaan vai ei. On aika hassua, jos henkilö äänestää toisin, jos on aloitteeseen pistänyt nimensä. Se on jollakin tavalla mielestäni harkittamattomuutta. Mutta niin kuin sanottu, tämä on minun yksityinen näkemykseni asiasta.

Ed. V e h k a o j a : Arvoisa puhemies! Illan tässä vaiheessa on oikeastaan aika hauskaa kes-

kustella tällaisestakin aiheesta. Täällähän tuli jo esiin, että hallituksen esityksetkin ovat useasti puutteellisesti valmisteltuja. Lisäselvitykset osoittavat, että ne ovat oikeastaan monesti sellaisia; tosin hallituspuolueiden kai pitäisi olla niiden takana. On oikeastaan uskomatonta, että joltakin lakialoitteelta vaaditaan, vaikka se olisi kuinka hyvin laadittu, että se vedenpitävästi ja kaikkien lisäselvitysten jälkeenkin aina tai useammin olisi yhtä moitteeton kuin hallituksen esitykset. Annan hyvästi arvoa ed. Aittoniemen tällaiselle periaatteelliselle linjalle, että minkä kerran kirjoitin, sen kirjoitin. Mutta onhan se niin, että lisäselvityksien kautta itse kukin meistä voi tulla vähän viisaammaksi ja joutua monien asioiden yhteydessä tarkistamaan kantaansa, ilman että tulee leimatuksi petturiksi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

---

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan.

**14) Perustuslakivaliokunnan mietintö n:o 10 (HE 318)**

pannaan pöydälle puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti seuraavaan täysistuntoon.

---

Toinen varapuhemies: Eduskunnan seuraava täysistunto on huomenna kello 13.

---

Täysistunto lopetetaan kello 20.33.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Jouni Vainio

